

---

# Ząbie, st. X, gm. Olsztynek, woj. warmińsko-mazurskie, AZP 28-61/15

---

Informator Archeologiczny : badania 32, 59

---

1998

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej [bazhum.muzhp.pl](http://bazhum.muzhp.pl), gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach  
dozwolonego użytku.

szałas z częścią użytkową zagłębioną w ziemię i lekką, naziemną konstrukcją ścian i przykrycia. Prawdopodobnie w obiekcie znajdowało się palenisko, o czym świadczą liczne wtręty i przebarwienia spalenizny, które skupiały się w części zachodniej, gdzie stwierdzono również skupianie się ceramiki grubościennej.

Z wypełniska obiektu udało się separować kilka próbek węgla drzewnych, które mogą posłużyć do uzyskania pierwszych dla Pomorza Zachodniego dat bezwzględnych i które mają szansę stać się kanwą do weryfikacji wcześniejszych poglądów na temat chronologii zasiedlenia tych ziem przez społeczności wczesnorolnicze, wypracowanych na podstawie kryteriów archeologicznych.

**Wierzchuca Nagórna**, st. 3, woj. białostockie, AZP 51-81 - patrz: młodszy okres przedrzymski – okres wpływów rzymskich

**Wojnicz**, st. 3, gm. *loco*, woj. tarnowskie, AZP 105-65/20 - patrz: wczesna epoka żelaza

**ZĄBIE**, st. X, gm. Olsztynek, woj. warmińsko-mazurskie, AZP 28-61/15

- osada kultury ceramiki sznurowej (neolit)
- cmentarzysko kultury ceramiki sznurowej (neolit)
- osada z wczesnej epoki brązu
- osada kultury kurhanów zachodniobałtyjskich (wczesna epoka żelaza)
- ślady osadnictwa nowożytnego

Badania o charakterze sondażowym prowadzili dr Adam Waluś i mgr Dariusz Manasterski (Instytut Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego, Pracownia Terenowych Badań Archeologicznych). Finansowane ze środków Instytutu Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego. Drugi sezon badań.

Stanowisko znajduje się około 12 km na wschód od Olsztynka na niewielkim cyplu Jeziora Łańskiego. W trakcie badań odkryto warstwę kulturową oraz obiekty o charakterze sepulkralnym i osadniczym ze schyłku neolitu, wczesnego brązu, wczesnego żelaza oraz nowożytności. Pozyskano bardzo liczne ułamki ceramiki naczyniowej oraz liczne artefakty krzemienne, kamienne, kościane, rogowe i bursztynowe.

W trakcie prac nie stwierdzono orania ziemi co w znacznym stopniu przyczyniło się do stosunkowo dobrego zachowania warstw i obiektów wczesnożelaznych i nie pogłębiło procesu destrukcji tych starszych.

Prace na stanowisku będą kontynuowane w następnych latach.

**ŻABIENKO**, st. 11 (GAZ 345), gm. Mogilno, woj. bydgoskie,

- ślady osadnictwa kultury amfor kulistych (neolit)
- ślady osadnictwa kultury łużyckiej (epoka brązu - wczesna epoka żelaza)
- ślady osadnictwa kultury przeworskiej (młodszy okres przedrzymski - okres wpływów rzymskich)

Badania wykopaliskowe, przeprowadzone przez mgr. Ryszarda Kirkowskiego (Polska Akademia Nauk, Instytut Archeologii i Etnologii, Oddział w Poznaniu, Zespół ds Ratownictwa Archeologicznego). Koordynacja prac doc. dr hab. Lech Czerniak (autor sprawozdania). Ratownicze badania archeologiczne na trasie gazociągu tranzytowego Jamał - Europa zach. Finansował EuRoPol GAZ S.A.

Stanowisko zostało odkryte w wyniku badań powierzchniowych w 1994 przez ekspedycję przygotowującą archeologiczne opracowanie trasy przebiegu gazociągu. W programie badań ratowniczych wytypowano do nadzorów wykonywanych bezpośrednio w trakcie prac budowlanych. W czasie nadzorów wykonanych w maju 1998 r. zbadano powierzchnię 6,5 ara. Zarejestrowano pozostałości warstwy kulturowej z nielicznym materiałem ruchomym wymienionych wyżej kultur.